

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 36.

8. sept.

Lětnik 11.

1901.

Sěrbske njedželiske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy šobotu w Smolerjez knihičisłowečni w Budyšinje a łu tam dostać ła šćwórtlětnu pschědplatu 40 up.

14. njedžela po šwjatej Trojizy.

Jan. 5, 1—14.

Zało lěkarja, kotryž wšitkich lěkarjow pschetrjechi, pónawamy našeho Anjela Jesuša w našim dženšnišim šćenju; pschetož tožamo nam powjeda, šo je wón džešćak wukadnych hojil, potajkim tajkich khorach, kotrychž hač do dženšnišeho dnja žadny lěkat hojic njemóže. Zało tajki špodžiwny lěkat šo Jesuž tež w našim dženšnišim tezeze jšewi. Na kajke waschnje? To wutń, mój luby kšesćizjano, i tuteho texta. Pschetož šćto mohł prajicž, šo tajkeho lěkarja nihdy njewotrjeba? Zało hrěšćizny šmy wšitizy šmjertni a potajkim tež wšelakim khorosćam podcizšćizjani, a njewěmy nihdy, tak dolho móžemy šo šćrowosće šćadowacž, a tak rucze budžemy šo ša lěkarjom prasćecž dyrbcjeć. Těho dla wutń, mój luby kšesćizjano, dženšća i Božej hnadnej pomozu i našeho texta: Jesuž šam je prawy lěkat! Pschetož:

1. Wón naž wot dolheje khorosće wšćrowi. Žedny, wot šwjateho šćenika njemjenowany rócny džen židow, da našemu Anjelaj Jesušej šćladnosć, i Galilejske do Jerusalema cžahnyčž. Jerusalema bč rjane, wutke město. Kaž we wšćch wutkich městach, bč tež w šwjatym Božim měicze wjele rjanyh wězow wohladacž, kaž templ Boži, hród Antonija a krasne domy a šćhrody bohacžkow. Ale Jesuž wo to ničšo njerodžesće. Wón džešće na jene město, hčžž bčšće wjele žalosće wohladacž, mjenizy do jeneje khorownje. To bčšće pjeć pschitwarkow, kotrež

bčhu wokolo hata Bethesda pschi wowcžich wrotach ša khorach natwarjene, kotřž tam cžachdu, hčy by šo hatowa woda hnula. W hacze bčšće mjenizy žórlo, i kotrehož šo dyš a dyš psches jandželowu ruku, t. r. psches Boži poršt, woda žórlesće, w kotrežž šo wšćelazy khorownjom natwarili, drje přěny khorownjom na šemi, a bčhu jej Bethesda, t. r. „dom šćilnosće“ narjekli. Tam Jesuž khorach wopřta. Duž wot jeneho khorowne k druhemu šćedšći, jeneho se šćedžiwěj šćowu a se šćšćiwěnyimi šćawami, na ložu ležazeho, wuhlada, kiž hižo 38 lět khorow ležesće. Zało Jesuž to šćysćesće, woprascha šo jeho: „Chžesć šćrowy byčž?“ Šawěrně, dživne prasćenje! Šso šamo wč, šo šćbi khorow ničšo tak nježada, kaž šćrowosć. Ale Jesuž šo njeby tak prasćal, njebudžisće khorowu dčyl pomhacž. Haj, pomhacž, to bč jeho žabosć, hčjěny šćutki šćilnosće cžinicž, w tym pytasće šćwój šćabatny wotpocžint, khorach wšćrowicž a wosćobžicž, w tym dčysće šćwoje njedželiske wješće namakacž. Haj, šćilna lubosć bčšće, šćtož jeho k khorow cžerjesće. Móžesć šćbi lěpsćeho lěkarja žadacž, mój luby kšesćizjano? D njepřaj: Ža jeho mčž njemóžu! Wón ke mni nje-pschidž! Wón je tebi runje tak blisćo, kaž tamnemu 38 lětnemu khorowu pschi hacze Bethesda. Hčyž twój dusćepasćit k twojemu khorowu ložu pschistupi a tebi Jesušowe šćowo pschipowjeda, abo hčyž jedny twójch domjazyh abo pschćezelow tebi jedny šćaw i biblije abo jedny kšćilušć se šćwacćisćich cžita, abo hčyž ty šam to

cziniſch, dha ſo Jeſuſ teſ t tebi pſchibliži a wiſdzi twoje huſbieſtwa a jeho ſelniwa a ſmilna wutroba ſo hori ſe ſadaniom, ſo by tebi pomhał. O, wopomni jeho wulku luboſeſz, kotraž jeho ſłowo teſ tebi ſjewi, haſ, tebi hiſcheje wjele lępe hač tamnemu thoremu! Wiſhał Boſe ſłowo tebi jeho pſched woczi wojnaniemi jako ſchizowaneho, kotryž njebeſche naſche thoroſeſe a ſebi nałoſi naſche boloſeſe, ſo bychmy pſches jeho ramy ſahojeni byli. Kotry lękał ma tajku wulku luboſeſz t thorym, ſo ja nich čerpijeſche a wumrie, ſo by jich ſahojit, kaſ Jeſuſ to činiſche! Ach, wět do jeho njewurjekniteje luboſeſe, a dowět ſo jemu, a čini, kaſ tamón thory w thorowni Bethesda!

Tónſamny temu Knjeſej wotmoſłwi: „Knjeſe, ja nimam čłowjeka, kiž by mje do hata puſchcił, hdyž budſe woda ſmucžena; ale hdyž ja pſchidnu, drugi hižo prjedy mje do njeje ſtupi.“ Dobyt pſches Jeſuſowe luboſne ſłowo, thory jemu ſwoju wutrobu wotewri a ſwoju zylu ſałoſeſz ſjewi. A ſchto je jeho ſałoſeſz? Wón njeſałoſeſz na to, hižo tał dołho čerpi, abo ſo ſu jeho boloſeſe jara wulke, ně, jeno na to, ſo w „domje ſmilnoſeſe“ ſo ſadny ſmilny čłowjek njenamał, kiž by jeho w prawym čaſu do hojazeje wodny hata puſchcił, ſo kóždy króč, hdyžkuli ſo woda ſmucži, poſdſe pſchidnſe, ſo je jemu pomoz tał bliſka a wón ju tola dozpikł njemóže. O, kał wjele thorych je teſ pola naſ, kotrymž by mošlo pomhane byč, hdy by ſo něchtó nad nimi ſmilil! Kał wjele thorych leži wopuſchčenyh w ſwojich komorkach a njemóže žaneje pomoz doſtač, hač runje je lękarjom a lękarſtwom doſež; doſež ničtó ſa nich po lękarja njeidſe a lękarſtwo njeſaplačſi! Kał huſto teſ dſečſi ſwojich thorych ſtarichich w huſbieſtwe leſo wotſaja, tał ſo dyrſja ſałoſny kónz wſač! Ach, njeſu huſto doſež ſdychowanja a ſkóžby thorych wopolaſma, ſo naſche domy njeſu „domy ſmilnoſeſe“, hač runje dyrſjałe to jako ſcheſečſijanſke domy byč? Je wulki čaſ, ſo bychmy ipočinali, wot naſcheho iſbóžnita ſmilnu luboſeſz wuſnyč! Hdyž pał ty, mój luby ſcheſečſijanſki pſchecželo na to ſałoſečſi, ſo ſo ničtó na tebi njeſmili, ſo by čſi pomhane bylo, dha troſchtnj ſo luboſeſe ſwojeho Jeſuſa, kotryž je bliſto tym, kotſiž ſo t njemu wołaju, kiž ſo t njemu wopravdſe wołaju. Njech jeho luboſne ſłowo teſ twoju wutrobu wottamſnje! A praj jemu wſchitko, ſchtož twoju wutrobu boli! Jeſuſ čſe a móže tebi pomhač.

Jeſuſ dſeſche t tamnemu thoremu pſchi hačſe Bethesda: „Stań, wimi ſwoje poſleſečſe a kſodž!“ Kał móžeſche tón Knjeſ thoremu čłowjeſej kaſač, t čemuz ma jeno ſtrowy byč? Ale Jeſuſ ſebi wot niſcho ničto njeſada, t čemuz by jemu móž njedał, hdyž ju ſam nima. Teſ tamnemu thoremu da wón móž, ſo by po jeho ſłowie činič mošlo. Hnydom bu tutón čłowjek čerſtwny a wſa ſwoje poſleſečſe a kſodſeſche. Kał je to móžno? Jeſuſ čłowjeka wuſtrowi, kiž bſ najdlęſſi čaſ ſwojeho žiwjenja thory leſał, a čini to bjeſ lękarſtwa a bjeſ ſałby, bjeſ kupjele a bje wſcheho, ſchtož čłowjekojo hewał nałoſuja, ſo bychu thorych hoſili. Jeſuſ praji jeno ſłowo, a thory wocjerſtwi. Kotry lękał móže to? Žaneho čłowjeka ſłowo tajku móž nima. Žemož Jeſuſowe ſłowo ju ma. Schto móže wón hewał byč, hač ſyn wſchehomóžneho Boha a Wótza w njebieſach, kotryž je zyl ſwět a wſchitko, ſchtož w nim je, pſches ſwoje ſłowo ježinił? O, wět do njeho, mój luby ſcheſečſijano! Wón móže teſ tebe wuſtrowič wot wſcheje thoroſeſe. Hdyž tebi ſadny

lękał na ſwěče pomhač njemóže, Jeſuſ ma móž nad wſchimi thoroſečſemi. „Žemu je data wſchitka móž w njebieſach a na ſemi.“ Žeho dla poſbehn ſwojeje woczi t njemu t twjerdeje dowěru, ſo móže wón teſ twoje huſbieſtwa wobrocžič. Čheſch-li to, čini kaſ tamny thory w Bethesda po Jeſuſowym ſłowie! Poſkuſchnoſež pſchečſiwo Jeſuſowemu ſłowu a Boſej woli je hižo ſa wjele wěrjazyh puč był, po kotrymž ſu wuſtrowjeni. Jeſuſowe ſłowo je prawe lękarſtwa, a wón ſam prawy lękał. Pſchetož wón njeſahoji naſ jeno wot dołheje thoroſeſe, ale:

2. wón naſ teſ warnuje pſched winu naſcheje thoroſeſe. Wj dſenſa na bołu woſtajimy, ičtož naſch text wo tym powjeda, ſo ſu židſa tamnemu thoremu ſaſaſali, na ſabacſe ſwoje poſleſečſe njeſež, a ſo po njenje teho praſcheli, kiž bſ to jemu kaſał. Pſchemodſamny wuſtrowjeného na pučzu do męſta Jeruſalema. Žeho wutroba jeho čſeri horje do templa, pſchd Boſe woblicſe, ſo by tam temu Knjeſej dſał praſik. Čžiniſch ty to teſ, hdyž je tebe tón Knjeſ wot dołheje abo čſečſeje thoroſeſe wuſtrowil abo tebi hewał t wulkeje niſy wupomhał? O, mój luby ſcheſečſijano, njedaj ſo wot tamneho žida ſhanibiež! Ale budž dſakowny pſchecſiwo ſwojemu njebeſtemu lękarſej a čžini, kaſ piſane ſteji: „Woprui Bohu dſał a ſaplačſ temu Najwſchſchemu ſwój ſlub.“ (Pſ. 50, 14.) Potom teſ druge ſłowo Boſe t pjera poboſſeho pſalmu-ſpewarja naſhoniſch: „Schtož dſał wopruije, čſečſi mje, a to je puč, ſo ja jemu Boſe ſboſe poſažu.“ (Pſ. 50, 23.)

Tamny ſahojeny 38 lętny thory je to teſ naſhonił, kaſ tónz naſcheho texta to powjedi: Potom namał jeho Jeſuſ w templu a dſeſche t njemu: „ſlaj, ty ſy wocjerſtwił, njeſhręch dale wjazy, ſo by ſo tebi ničto hórſche njeſtało.“ Pſched hręchom tón Knjeſ tamneho thoreho warnuje. Čžeho dla? Schto ma hręch t thoroſečſi čžinič? Thoroſeſe a boloſeſe bſ Bóh hižo pręnimaj čłowjekomaj wſečſi, jako kſoſtanje ſa hręch. Kaſ wſcheho ſleho, ičtož mamy na ſemi pſchecžerpič, tał je teſ hręch wſchitkich thoroſečſow wina. S tym njeje prajene, ſo ſmy kóždu thoroſečſ t hrękami ſawinowali. Ale ſjawne je, ſo ſmy najwjazy thoroſečſow ſami ſawinowali t tym, ſo pſchecſiwo Boſej woli pał pſches ſpokojenje čłownych ſadoſečſow, pał pſches ſanjerodſenje potrebnosčow naſcheho čžela ſwoju ſtrowoſečſ kaſymy. W tajkich hręchach bſ naſch Knjeſ Khrjſtuſ teſ ſly kſoſen thoroſeſe poſnał, t kotrymž bſ tamny čłowjek tał dołho čžwilowany. Žeho dla jeho teſ warnuje: „Njepadń t wopjeczſi do ſtareho hręcha, ſo by ſo tebi ničto hórſche njeſtało.“ O, kał derje męni tón Knjeſ t tutym kſutnym ſłowom! Kał huſto je thoroſečſ, w kotrejž bſ čłowjek wocjerſtwił, jeho morila, hdyž je ſo wopjiet na njeho dala! O, kał huſto je hręch, kiž ſo dawno ſdaſche pſchewinjeny byč, hdyž ſo junu wróčſi, čłowjeka do węcžneho ſtaženja pſchinieſi! Ach kał ſrudnje, hdyž dyrbi čłowjek ſwoje žiwe dny thory a huſjeny woſtač. Ale tyſaž króč ſrudniſcho je, hdyž čłowjek pſches Khrjſtuſowu huadu a dſiwnu móž na čžela a na duſchi wuſtrowjeny, t wopjeczſi do ſtareho hręcha padnje; pſchetož to je pſchezo jeho čžafne a węcžne ſtaženje. Žeho dla hładaj ſo hręcha, mój luby bratſje w tym Knjeſu! „Hręch je ludſi ſtaženje! Schtož pał Božu woln čžini, woſtanje węcžnje.

Samjen.

Pucjowanie po Bożim piśmie

abo

fajste myśle nadeńdziej, Boże słowo czytają.

Podawa świecny czytacz „Pomhaj Bóg-a“.

1. knihi Mojszajowe, 25. itaw.

(Wotracjowanie.)

26. itaw.

Gdyż je Izaak pucjował a bydlil a fajte je mēt pschecjownosce.

W tutym wodźelenju hmeny pohladacz do Izaakowego pastyr-
iskeho a putnikiskeho žiwjenja, tak Bóg hnady slub wobnowja, tak
wón jeho požohuje a schituje, runje jako předy Abrahamu.
Izaak dzerži ho truce i werte swojeho wótza, njethodži pa i jeho
stajnje runje dostojnosću a mozu wot Boha darjenje mjes pohan-
stini narodami. „Rebekki dla čini wón po Abrahamowej słabości; pšched
filistinskim kralom wón zofa, njeđžeržawšči ho swjasta, i
Abrahamom swjastanym; wón wuruje sahypane studnje a wuklědži
nowe. Gerarjy pastyrjo ho wodny mozuja, wón čuje njeprawdu
a nještara ho, so by ho jim ja to choštaje dostało; wón wuruje
hebi nowu studžu, wón jemu tež tu wunuja, a wón ho jašo
do teho poda. Skłonejuje, hdyž čyčdža jeho Filistijy wuhladawšči
wulke žohnowanje, kotrež jeho wšchudžom a stajnje pschewodža,
jašo do swjasta i nini pschijez, dha čini jim slabuschte poroki.
Sinal, mjenujy i mōznej a hōlnej wērui a i throblosču bēšche
Abraham pšched krajnyni wobudlerjemi wustupowal. A tola, tak
hōwēnje nam swjate pišmo čłowšte słabości wotročkow Božich
a hnadnuschki napohlad jeho kralejstwa w tutym hōwēnje
manu tež w tutej stawišnje wošebje na to tedžbowacz, tak
hōwēnje jeho sluba, hōwēnje wumōžajeje lubosce dla tež slabeho
hōwēnje lubosču pschijimuje, jeho se žohnowanjom pschitryje a jeho
wšchudžom schituje, so ho jemu ani wōstka njetibnje.

Psaln 103, 13—15. A čahachu wot luda i ludej, i jeneho
kralejstwa do drugeho. Njedopuščej žanemu, so by jim pschitdžil
a choštaje jich dla kralow. „Njedōstajeje ho mojejho žatbowancho
a mojim profetam nješčitdžje.“

I. Schitka 1—5. Gdyž drohota do Kananejskeho kraja
čehnje, čje Izaak jako něhdy jeho nan Abraham ho do Egiptow-
skeje podacz; tola hōwēnje jemu faja, so by w kraju wōstal a složi
na jeho swjatočnje slubjenje, něhdy Abrahamowej ipožčene.

Drohota pak bēšche w Kananejskim kraju někotre lita posdžicho,
jo bēšche Izaak ho i južneho kraja do Hebrona pschewudil, hōwēnje
dužli přehšcha drohota, kotraž bē ša Abrahamowej čah. A Izaak
čehnjese i Abimelechowej, filistinskemu kralj, do Gerary.

Tutón kral pak njeje i Abimelechom na stawje 20, 2 mjeno-
wanym ta hama wošoba, pšchedož wot tamniškeho hacž do dženj-
iskeho čaha je ho i najužejša 100 lēt mungto. Tutón ma jenož
hamy kralowski titul: „kralowski wōtž“ i tamnym.

Tehdom, hdyž bēšche ho roščudžil, so by do Egiptowskeje
čahnyl, kaž jeho nan Abraham, ho jemu hōwēnje hōwēnje
Njerčehi dele do Egiptowskeje, ale wōstał w kraju, wo kotrymž
tebi praju, dolež mōžu tebe tež hōwēnje egiptowskich žitnych pokladow
tudj w kraju je wšchēmi twójimi sežiwčej.

Swanjenite je, jo Abraham dostanje přenju Božu poručnosć,
so by wuščahnyl, Izaak pak, so by wōstał. Bóg wōdži kōždeho,
kaž je ja jeho trēbne. Bóg tež njechajše, so by stajnje a pschewo
jašo Egiptowšča bēla i wukhowanlu ja jeho wušwolenu narod.

Wy-li Izaak hōdu a drohoty dla dele do Egiptowskeje čahnyl,
by to tež ja jeho wōhlo wulzy itaichne byč, dolež mōžachu
jeho egiptowske rjane pastwischje wabicz, so by tam wōstał a jo
by na kraj slubjenja jabyl. Šestabichi Izaak bē i tym we wjetšchim
štrasche dužli hōwēnje Abraham. Jenož pšched widžomne Bože
wodjenje mējesche byč wušwolenu narodowej pschijwolene, so
w Egiptowskej pschewywa.

Budž žubnit, kotryž nima stajneho hōwēnje w kraju, nje-
čehni tež do drugeho kraja, a ja čžu tudj i tobi byč a tebe
požohnowacz; pšchedož tebi a twójemu hōwēnje čžu ja wšchitke
tele kraje, Kananejski se wšchēmi jeho džēlemi, dacž, a čžu hōwēnje
pschijahu wobtwjerdžez, kotruž hōwēnje twójemu wōtzej Izaakej pschi-
hahaf.

A čžu twoje hōwēnje pschijporjecz jako hōwēnje na njebyčach,
a čžu twójemu hōwēnje wšchitke te kraje dacž, a we twójim
hōwēnje budža požohnowane wšchitke ludy na semi.

Teho dla pak složu wšchē slubjenja twójemu wōtzej i hnady

ipožčene na tebe, so je Abraham mojemu hōwēnje byt pschitdžim
tehdj, jako mējesche tebe, hōwēnje jenicškeho hōwēnje, woprowacz
ja sapalny wopow, a je tež ja wšchē hōwēnje žiwjenje džeržal moje
prawa, moje pschifasnje, moje wuštawjenja a moje kasnje.

Tu nawuči, na kotrym pucju tebe date slubjenje pschewodža
hacž na twoje džerži! a tak Bóg to kōwēnje, šchtož ham pšched
hōwēnje doprēdnu hnadu w čłowjeku pldži.

II. Schitka 6 12. Pola filistiskeho krala Abimelecha
w Gerary wudawa wón tež hōwēnje mandželsku ja hōwēnje hōtru,
doniž Abimelech pschipadnje njeuēnosć pytnje a jeho pšched
hōwēnje fafas pšched wšchēj schitdu je stromy jeho podanow
schituje.

Bo Božej poručnosći pschewywa Izaak w Gerary; dōwēwšči
ho Božej pomocy njepada ho do Egiptowskeje.

A hdyž ho ludjo na hamym mējeske praščachu po jeho žonje,
kotruž pschi nim widžachu: šchto je to? njeje wona twója man-
dželisa? — Džejše wón po nanowym pschitdžje: Wona je moja
hōtra, hacž runje mējeske ja tajke wudawanje hōwēnje njeje
prawa hacž Abraham. Pšchedož wón ho bojesche, runje jako
Abraham, prajez: Wona je moja žona, myšlo hebi faž wón:
mēšchajšy mužjo mōhli mje trach moricz mojej mandželskeje
Rebekki dla, pschtož wona bē tež faž Sarah hōwēnje pschi itarych
lētach rjana na pohladanje.

Izaakowe wudawanje bē pšched mēru njelepe, dolež bēšchaj
tola diwaj dorosčejenaj hōwēnje i nim hōbu pschitdžoj, a tak dyrhjeje
ho wēnosć jahe dosež wukopacz. Tu pōhōwēnje prawje jašnje,
tak njelepy bēšche Izaak w hōwēnje žiwjenju a tak wotwihny
bēšche wot nanoweho pschitkade; i žyła pōhōwēnje w hōwēnje
pōwējčach, kotrež hōwēnje nam wo nim podate, so ho i nim
Abrahamowe stawijny wōspjetuja. Wón je mjes patriarchami tōn,
kotruž je najmjenje slukowal; jeho žiwjenje minje ho w přēnje
pōlojy i čerčpajez čžichinu a w drugej pōlojy je hōwēnje
tuposču. Stawijny wo patriarchach hōwēnje je ipožčatom a kōwēnje
hōwēnje a hōwēnje po wopchijezju, wōwēnje pac hōwēnje jara rēde a
hōwēnje.

(Wotracjowanie.)

Wschelate i bliska a i daloka.

— 15. njeđželu po swj. Trojizy, to je dženja sa tydžej,
imjeje ho lētšcha tšerča hērbsta Boža slubja w Draždžanach.
Spowjednu rēč imjeje wodžet našich hērbstich kēmichenjow, hōwēnje
farač rēčez Jakub i Njechwadždla, a přēdowanje hōwēnje farač
Haidrit i Gullit. Lubi Šerbjia čžyli hōwēnje pschitdžim
a jnatych, kotryž hōwēnje w Draždžanach a woložo Draždžan, w blizschich
dnajach na hērbste kēmichenje dopoumčez, jo hōwēnje w hōwēnje
pschitdžil, hōwēnje Bože hōwēnje w lubej macčernej rēči.

— Kaž mōžachmy hōwēnje i radošču šžēlic, prōzuje ho hōwēnje
farač Teller w Borchch, jo by hērbst nawuči. Nětko mōžemy
i temu pschidacz, jo wón tu hōwēnje rošwēnje pola hērbsteho
farača dostawa. Kaž wšchitzy Šerbjia budža jemu wošebje jeho
wōhadni ja jeho hōwēnje a hōwēnje prōzowanje wutrobne
džatowni.

Pōndželu tydžnja hērbstich homiletiski seminar pod wodž-
njom hōwēnje farača Wschelate i bliska a i daloka hōwēnje štupi.
Wōbžēlžny hōwēnje lētšcha hōwēnje študentojo: Wschelate i bliska a i daloka,
Wschelate i bliska a i daloka, Wschelate i bliska a i daloka a Wschelate i bliska a i daloka.
Pod wustojanym wodžnjom ho wōwēnje w hōwēnje wšchēdny džēle
prōzuja a pschitdžim ja hērbstich dšchepatyrjow mjes nami.

— W tydch dnajach ho manewry sapočnu, kotrež imjeje ho
lētšcha mjes Lubijom a Žitawu. Wōwēnje na pucju do manewra hōwēnje
pšched našch wky čahnyli a we wjele hērbstich wšchach w hōwēnje
rach pobyli. Na dompucju jašo i nam do hōwēnje pschitdžim.
Wo manewry hamym tu hōwēnje ničjo njeuēladamy, ale kaž
hōwēnje, čžim wīazy i lēt, hdyž imjeje ho wulki manewr w našch
hērbstich jalskej Łužicy. Na to dyrbimy i žyła pschitdžim pschi-
hōwēnje byč, jo manewr w pschitdžim čžah hōwēnje hōwēnje i nam
dostanjeny hacž předy. Předy bēšche w žyčej Sakskej jenicšči
armeeorps. Nětko pak stoj tu diwaj, dolež je ho 12. armeeorps
do dotalnego 12. a 19. džēlit. Předy mōžachu ho manewry po
žyčej Sakskej wotdžerčez. Nětko pak Sakska tamieje stromy Lōbja
i wjetšchego džēla 19. armeeorpskej ja manewry pschipadnje, a my
budžemy teho dla manewry wjele hōwēnje hacž předy pola naž
widžez.

— Čhinejski přynž Čžun je do Barlina pschijel a hōwēnje

niesłutk, so bu nemsli wotpóhstanz i Ketterer po pichitafni chinejske wyschnosce na drobny morieny, sjawuje wotprohst. To bédhe hrojne franjenje ludowego prawa. Duż mējachmy hēbi teŝ polne doŝeŝczinjenje ŝadacz. To je ho nētko ŝtato a nadŝijamy ho, so to teŝ i mērnym wobŝejnosczam w Chinje dopomha. Zyle i tej myhlu wiŝat hromadŝe niesynkujaj powjeŝe, kotreŝ w poŝlednich dnjach ŝaŝo i Chinu dōndŝechu, so bogerojo po wotczehnjenu zushy wojaŝow ŝaŝo ŝlawaja a miŝionarow morja. Ale je tola hiŝeje nadŝija, so je powjeŝe pŝehnalat a pŝehhwatana.

Wullich Edjar. Pōndŝelu, dŝen 2. ŝept. t. l. wotmēwaŝe ho Guŝtav-Adolffski ŝwjedŝen Wojerowŝkeho poboczneho Guŝtav-Adolffŝkeho towarŝtwa w naŝim Boŝim domje i wullotnym wobdŝelenjom. Wiŝeŝ bēdhe i czeŝtynni wrotami, pletwami, wēnzami a brēkami pŝehena, wullotne paŝ bēdhe wupŝychenje Boŝeho doma. Naŝaja mlodoŝeŝ, kotraŝ je i najwiŝeŝej prōzu a woporniwosczu dŝelajto tuto rjane wupŝychenje wobŝtaraka, je hēbi i tymi najwiŝeŝim ŝhwaloju ŝaŝlŝajka a teŝ dobyta. Na ŝwjedŝenŝim cŝahu, kiŝ do ŝerbŝteje Boŝeje ŝlŝubje wot faru do zyrkwoje cŝehnjēŝe, ho wojeŝŝte towarŝtwa i ŝhorhoju, ŝchulŝte dŝeŝe, dorōwczena muŝka a ŝōwŝka mlodoŝeŝ i ŝhorhojemi a wēnzami, ŝobuŝtawu zyrkwinske rady a zyrkwinskeho gmejnŝkeho ŝaŝupjeŝtwa a cŝehni hoŝeŝo, mjes kotrynŝiŝ bēdhe ŝujes kraju radŝicel ŝchwarz a nahladna liŝba duchownych i pruskeje a ŝaŝteje Ruŝizy wobdŝelichu. W ŝerbŝteje Boŝej ŝlŝubje, kotraŝ bēdhe taŝ derje wopŝytana, jo dŝerbjeŝe wjele poŝlucharjow ŝtejeŝ, mējeŝe ŝujes ŝaraŝ Wroŝat-ŝrodŝiŝchŝanŝi kraŝne, hlaboŝojaczowane a teŝ hlaboŝohnujaze ŝwjedŝenŝte prēdowanje na ŝaŝoŝku Reh. 2, 17 a 18. W nēmskeje Boŝej ŝlŝubje, do kotrejeŝ buchu cŝehni hoŝeŝo, kotrynŝiŝ bēdhe ho teŝ tajny medizinalny radŝicel dr. med. i Reyher i Draŝdŝan, tu ŝhwilu na Strōŝanŝim hrodŝe bydlazy, pichitafnŝy, w ŝwjedŝenŝim cŝahu pŝehowdŝeni, prēdowawŝe ŝujes ŝaraŝ Boeŝrich i Wjedŝichowa. So ŝtaj wobaj ŝwjedŝenŝkaj prēdarŝej ŝroŝymiloj, wutroby nutrych poŝlucharjow huŝcz a ŝahorŝeŝe ja kraŝny ŝtuf Guŝtav-Adolffŝkeho towarŝtwa, ŝa to ŝwēdŝi powichitowne pŝchŝipnōŝe, kotreŝ je ho jimaŝ doŝtalo, woŝebje paŝ teŝ wunnoŝyŝ ŝwjedŝenŝke kolekty, 240 hrimnow, ŝa naŝchu niŝ wullu a niŝ bohātu woŝadu je to wiŝeje cŝeŝe hōdne ŝwēdŝenje jeje luboŝeŝe ŝa tutōn waŝny ŝtuf. Wo ŝwjedŝenŝimaj Boŝimaj ŝlŝubomaj wotmēwaŝe ho hiŝeŝe poŝwjedŝen i ŝali ŝchforiz hojeŝenza, kiŝ bēdhe teŝ jara derje wopŝytan. Tu hiŝeŝe ŝujes: ŝup. Kuring i Wojerēŝ, diafonuŝ dr. Heber i Budŝichina a ŝaraŝ Wroŝat-Budeŝteŝanŝi roŝprawy wo nuŝnoŝe a wo ŝohnowanju Guŝtav-Adolffŝkeho towarŝtwa podawachu a i temu napominachu, teŝ dale prōŝowanja tuteho towarŝtwa ŝpēchowacz. Mjes tym jo bēchu ŝchulŝte dŝeŝi w ŝerbŝteje Boŝej ŝlŝubje pod nawjeŝowanjom ŝujes ŝantora Garbarja ŝerbŝtu ariju wuŝpēwali, mējachmy w nēmskeje Boŝej ŝlŝubje wjeŝele, wubjernu ŝpēwaŝu, ŝujeni banklijeowu Gottiŝchaltowu rodŝ. Reublerēŝ i Budŝichina ŝlŝchēŝ, kiŝ je ŝwojim kraŝnym hloŝom wot ŝwojeho mandŝelŝkeho na wiŝeŝelach pŝehowdŝena i najwiŝeŝej wuŝtojnoŝeŝu ariju „ŝŝyŝch, ŝraŝelo“ i „Eliŝa“ wot Mendelŝona pŝehdnōŝchowaŝe a ŝeŝblŝowy poŝlucharjow hlaboŝo hnu. Teŝ pŝiŝi poŝwjedŝenju naŝ wona hiŝeŝe i kraŝnej ariju ŝwjeŝeli. Teŝ na tutym mēŝeŝe budŝ tutej wubjerneŝi ŝpēwaŝzy ŝaŝ teŝ jeje mandŝelŝtemu ŝa wiŝchu pŝchēŝelnŝwoscz, i kotreŝiŝ bēdŝtaj hotowaj byŝaj, zyle njeŝebicŝnje do naŝeje maŝeje woŝady pŝchŝiŝcz, naŝ i kraŝnym ŝpēwom wofŝchewicz, najwutrobnŝiŝ dŝaŝ prajimy. Teŝ wiŝchittim druhim, kiŝ ŝu i temu pŝchŝinōŝowali, jo je naŝch ŝwjedŝen ho taŝ rjenie porabŝit, najhorŝyŝi dŝaŝ proji. Wōh daj, jo by tutōn ŝwjedŝen plobny pŝchŝinēŝt, kiŝ wostanu.

ŝchto ŝym pŝched 30 lētami w franŝowŝkej wōjnje naŝonil.

Epŝiŝal Auguŝt Wicŝas, ŝublet w ŝornōŝtacy.

(Potracŝowanje.)

ŝdŝyŝ na horu dōndŝechmy, ho hnydom do trochu wuŝeŝdŝeneho puŝa muŝ pŝchi muŝu na brjuch lehnymy a tiŝlachmy, ŝchoŝ mōŝachmy. Njeŝchēŝel ŝtejeŝe w maŝych ŝeŝczach w dole pŝchi rēczŝy, kiŝ tam bēŝeŝe. Ale teŝ woni tiŝlachy i wulŝej ŝbēŝnoŝeŝu, taŝ ŝo kulŝi ŝaŝōŝnje wokoŝo wuŝchow hwiŝdachy. Guŝto prjedy naŝ do ŝemie biŝachy. Tu a tam poŝa towarŝch, kiŝ bē trjeheny, ŝaŝoŝeŝiŝ. Wojaŝ, kiŝ na prawym boŝu pŝchi mni leŝeŝe, mējeŝe ŝaŝ ja mantl pŝchēŝ ramjo ŝwjeŝezany. ŝdŝyŝ jōn wjeŝor wotwali,

namaka we nim kulŝu, kiŝ bēŝe jōn ŝydom trōcz pŝcheraŝka a potom tēŝazy woiŝtalo.

ŝaŝo bēchmy nēdŝe poŝ hodŝim tiŝeli, poŝachy njeŝchēŝelŝe kulŝi rēdŝcho lētacz. Nētk nam hejtmann pichitafa, do prēdŝa hiŝ. To paŝ bēdhe cŝeŝto, nēdŝe 300 haŝ 400 froczel po naŝim polu i horu dele hiŝ haŝ i ŝeŝczam, hōŝeŝ prjedy Franŝowŝoje ŝtejachu, koŝiŝ nētk naŝad cŝehnjechu. Wēŝachmy hjes tiŝelja taŝ wjele haŝ mōŝachmy. Njeŝhladach ani na prawizy, ani na ŝewizy, ŝchō bēŝi a ŝchō paba. Tola wiŝchizy haŝ do doŝa njeodobēŝachy.

Wot mojeŝe kompagnije ŝhuchimy wyŝchŝeho ŝeutenanta ŝaŝe, druhi ŝeutenant i Wlŝche bu cŝeŝto franjeny. ŝeutenant Pindenberg doŝta dŝwē kulŝy do nōŝnjow, kotreŝiŝ bēdŝtej wiŝchōmnej dōŝczaj nabŝeŝ. ŝaŝ wjele podwŝchŝow a wojaŝow je tam woiŝtalo, nje-mōŝu i wētojeŝu dŝenŝa wjaŝy prajicŝ.

Do ŝeŝczŝow dele pŝchibēŝawŝch ŝaŝo ŝhwilu ŝa Franŝowŝami tiŝlachmy, kiŝ na druhu horu cŝelachy. Wokoŝo rēczŝi a w ŝeŝczach wjele mornych a ranjenych baŝerŝch wojaŝow leŝeŝe. ŝacz tudy bēchu woni prjedy pobŝyli, ale bēchu ŝoŝacz dŝerbjeli, doŝelŝ bēchu pŝchēŝlŝbi byŝi.

Potom dŝeŝchmy ŝaŝo do prēdŝa, i dŝela pŝchēŝ wullu ŝahrodny, i dŝela paŝ na prawizy ŝwonta ŝahrodny. W bliŝkoŝeŝi bēdhe wjeŝ ŝa Wroncelle. Dŝeŝchmy dale do prēdŝa haŝ nimale na wiŝeŝe drugeje horu. Wjele wot naŝ paŝ, kiŝ ho kulŝow bojadu, bēdhe ŝady wullich ŝchomow w ŝahrodŝe wrōczō woiŝtalo. Teŝ nje chŝyŝke towarŝch i temu nawabicz, ŝo byŝ ŝady ŝchōma woiŝtal. Ale njeŝchizy to; dŝeŝch pŝchēŝo do prēdŝa. Wale kulŝi tu potom jara wjaŝy njeŝelachy, pŝchēŝeŝachy paŝ naŝ cŝim bōle i graratami. Naŝch hejtmann nam pichitafa, jo njeŝchŝimny dale do prēdŝa hiŝ a ŝo dŝerbimy tiŝelēŝ ŝaitacz. Njeŝchēŝel bēdhe ho bōle ŝady wŝy ŝchahnyŝ. Nētko paŝ ŝapoczachmy hnydom pola mornych Franŝowŝow, kotrychŝ tu wjele leŝeŝe, ŝa jēdŝu pytaŝ, doŝelŝ bēchu Franŝowŝojo i jēdŝu lēpje ŝaŝtarani haŝ my. Wēŝachy teŝ pŝchēŝo nēŝchto lēpŝchu jēdŝ. Pŝchēŝachmy teho dla jich waczōŝi a ŝati. Wēchmy dŝe taŝ hōdny, jo mōhli i hōdom pamēŝ.

ŝa teŝ jeneho na ŝhribjeŝe leŝazeho Franŝowŝu pŝchewalich. Wocŝinich jeho torniŝtr, ale i jēdŝi niŝo njeŝamachy, jenoŝ rjane mōdce platone ŝholowny, kiŝ mējachy tōn ŝamy ŝeŝt ŝaŝ naŝe, niŝ ŝchērote po turŝowŝim wakŝnju. Nunje chŝyŝch ŝholowny do ŝwojeho mantla ŝawalicŝ, w tym wokoŝiku granata nēdŝe pjeŝc froczelow wote muŝe do ŝemie prahny, jo mi taŝ pierŝeŝ mjes woczŝ ŝeŝa. Pomyŝlich hēbi, ŝo mōŝach teŝ ja ŝa wokoŝik tu morny leŝeŝ ŝaŝ tutōn Franŝowŝa. Cŝiŝchnyŝ ŝholowny ŝaŝo na njeŝo a wotēndŝeŝ. Potom paŝ je hēbi tute ŝame ŝholowny wēŝty Njenēŝ i ŝrodŝiŝchēŝa ŝbēhnyŝ a je haŝ ŝobu domoj pichinēŝt.

Wo maŝej ŝhwilzy da hejtmann 2. kompagniju hromadu piŝacz; ale bohūŝel, tu bēchmy jich jara maŝo, lēdma poŝojza. Hejtmann paŝ dŝeŝe: „ŝi njebudŝa wŝchizy morny a ranjeni, koŝiŝ po-brachuja.“ Wōn bēdhe wiŝchitŝo derje wobŝeŝbōwal. W paru ŝa wullimi ŝchōmami bēdhe jich wjele wrōczō woiŝtalo.

ŝbōcznje wokoŝo 11 hodŝin buchmy wot jeneho pruskeho polta wotmēnjeni. ŝeŝeŝchmy ho na ŝad do paru pŝchi wŝy ŝa Wroncelle. Na tannēj ŝtronje paru bēdhe prōŝdne mēŝuo, podobne na ŝuŝu. Tu ho zŝyŝ poŝt ŝhromadŝi. Nōŝdy mōŝe hēbi myŝlicŝ, jo bēdhe najprēŝiŝe to, jo ho ŝōŝdy ŝa ŝwojimi towarŝchemi wobhōŝiŝowawŝe — ŝchō bēdhe padnyŝ.

Wōj pŝchēŝel a ŝobuwjehjan ŝuŝat bēdhe pola 6. kompagnije. Wōn pŝchŝinēŝy zŝyŝ ŝobul bēdhe ŝōra, kotryŝ bēdhe po puŝu i franŝowŝkeho woŝa wŝat. Wobŝeŝeŝ ŝōra, ŝubjenŝ, ŝotwiza, ŝientar, ja a hiŝeŝe nēŝoŝi druŝy dŝelichmy ho bratrowizy do ŝōra. Nēŝoŝi druŝy dŝeŝu do wŝy hladaŝ, haŝ njebychu nēŝchto i jēdŝi a i piŝu namatati. Namatachu teŝ wjele wina a zyle wulle bleŝche ŝonjaŝa. Do tuteho ho dŝelichmy, teho dla bēchu nēŝoŝi ŝaŝo trochu ŝurjeni, doŝelŝ mējachy wiŝchizy prōŝdny ŝōdŝ. ŝaym dŝe hiŝo ŝpomniŝ, ŝo bēchmy ho wjeŝor hōdny lehnŝyŝi a ŝa zŝyŝ dŝen njebēchmy ani ŝōŝti poŝedli. Niŝchō njeŝeri, ŝchō mōŝe cŝlowŝel wutracŝ a pŝchēracŝ. Teho dla bēdhe nam wina a ŝonjaŝ taŝ ŝe ŝchōdu. Teŝ granaty lētachy hiŝeŝe pŝchēŝo do naŝeje bliŝkoŝeŝe; i wotŝal paŝ te ŝem pŝchŝindŝechu, to hiŝeŝe dŝenŝa njeŝem.

(Potracŝowanje.)

Nēŝchto i roŝpominanju.

ŝbōŝni bywacz mōŝemy wiŝat jenoŝ pŝchēŝ wēru, ale ŝbōŝni byŝ mōŝemy jenoŝ w luboŝeŝi.